

בוה הלשון : אם נזכה שנינו להשאר בארץ. הצטרף לצייר תמונה זו כאפן אחר קצת : אותו הנוף, אותם ההרים אבל לא בשממותם אלא בפריותם...

עדנו מדבר והנה הגיע אמריקני זקן ורשימת הציורים בידו.

הבש את שתי משקפיו השחורות, הפש בכל הפנות והזויות למצא "עלמה עבריה" תחת המספר 51 ומצא — נהשו מה? — את החזן מינקובסקי מאודיסא שנתחבא כנראה בפנה וספרתורה בידו ושר "סירינדות" לגברת בן־אב"י התלויה — לא היא חלילה אלא תמונתה — על ידו ומחייכת...

רצה המסכן למצא "פנה שקטה" בחיכל היפי והנה מצא איני יודע ערוך אם לשמחתו או לתהונו — אשה צעירה הפוכה החמא־ליצ'לן בתלבשתה של הנה אמנו לפני אכלה מעין־הרעת...

וי"ט אמרים כי ה' איתמר בן־אב"י בעצמו הלך לחפש עפ"י הרשימה הזו את אשתו על הקיר ומצא — את הגב' טולנאי.

איני יודע אם התמונות המרו לחן לצון בלילה והחליפו בכונה את מקומותיהן או אולי נפלה טעות במכפרי הרשימה האנגלית?

בכל אופן טוב לפנות מיד לפרופיסור ברנדור...

שבתאי מדרוטני, לספר לנס כי בשופי

השבועה וצפצפת עליהם בחליל... "טאיב ! ! " ענה ראש־הבלדיה לדברי יועציו — עאלה ראסי ! ולא שהה הרבת, שבר מיד אוטוכוביל ונסע ישר ל... הר־הזיתים אל החגיגה.

לפנים אמרו : "מלטה יוק ! " ועכשו "חברון יוק !"

ועוד מספרים כי שאלו מר' היים בקלוז מפני מה לא הלך אל השבועה של הנציבים וענה : מאמין אני לו בלי שבועה... * * *

תמול זכיתו לראות את התערוכה הנחרדה של הצייר טפר בכנרל דור.

"א"א בקי כ"כ בציורים ובתמונות וגם כל עניני "הארואציות" וה"האיקטיוזים" וכיוצא בזה, לבשתי ולהרפתי אינם מוחזרים לי כל צרכם, ואולם מיד בכניסתי אל האולם הישני נמישכה עיני אל שלש תמונות.

למולנו על הקיר מתבלטת תמונת הנציב בטיילו על שמכות הררהזיתים שקוע בהרהר רים וחלומות על בנין הארץ. לימינו מושל ירושלם בראשו הרומאי ולשמאלו מושל הל"אביב בפרצופו העברני...

רנע עמדתו והתבוננתי לקבוצה המישולשת הזו והנה נהן ולהש לי הציור דברים אלה :

כשגמרתו לצייר את תמונת הנציב הוא אומר לי בשפתו הרכה פנה אליו מי

האולם יעברו לפניהם כבני מרון ולוחציו "ביד חוקה", וכן־דודנו כימורה לוחץ זכר ונקבה ואורו עיניו ממש...

נדהקתי בין הקהל שלנו בצאתו וראיתי את ר' יעקב מאיר במצנפתו עם זוגתו עם מדליות וקאוואס ור' קוק במזנבתו בלי רעיתו בלי מדליות — עם שמש דיונגוה במדליה טהון־בלי מדליה מאירוויני מראשון במדליה איזנברג מרחובות — בלי מדליה (אי"ה לאספה הבאה יזכה גם הוא לשתי מדליות !) מיוחס במדליה ובאנו־ור ובדצבי בלא מדליה רק בגד אפור כאלנבי...

הרב זריהו ב"כ טבריה ומיסטר שיינקין ב"כ אמריקה ב"גלריה"...

ומספרים כי בהגיע צירי שכם ירושליכה להשתתף בהגיגת־השבועה הקיפו אותם חברי האגודה שלהם בטענות : "היתכן ? אנו מהרימים ואתם מתירים ? ומה יאמרו הפרויות" ? ענו להם הציורים ואמרו : עד שאתם באים עלינו בטענות, פנו לכם לראש־העיריה שלנו שהוא ב"כ כל העיר והעדה מיד הלכו אליו ויעצוהו לעשות כמעשה המופתי של הרב שלהם מעירו שהקדים ונסע ליפו שלשה ימים לפני ההג... — קח לך גם אתה "טרומכיל" הם טוענים ואומרים, ולך לך הברונה והשתתחת שם על קברי האבות הקדושים אשר כ"חליל" וכי ישאלוך מחר לאמר : למה לא באת אל

בכל־יוד־כל־בו" הרניי מבטיה לכם נאמנה כי "כשירחיב" ה' את גבולנו נחזור לכם אר"ה במשך הדורות קרנא ופיראי ואם תמאנו ומריתם והייתם "שקצים" כמו כמצרים ידע תדעו כי הפעם נתחברה ל"נצבים" גם פרשת "וילך"...

אחר פנה לאלנבי ואמר : תשואות־הן לך ידידי הטוב, על "מתנת הדרשה" שהבאת לי — את הר"ה "מתים" בלומר הזיתים... ורב תודות לך חביבי שבאת להשתתף הפעם בשמחתנו כי אמרתי : כהדג נא נגד זקני עמי ואפילו נגד ישראל, כי למה יאמרו חבריות ? ... ועכשו שבאת מיצרים ועד הנה זוכיתי לקבל כמד קצת "שעורים בהסתכלות", ואין הכם כבעל הנסיון... וגם הרגונה זכור לטוב, גם ידידנו עבד־אלהים השתתף בנצחון על ישמעאל בארצנו בלומר שבא לברך על המונחה כידוע...

ואתה בני־דודנו דעו לכם כי משל אמשל בלי חד וכלי ניה באנגלית ז"א : Without Fear and Without Favour. רכז לשני "פא", כלומר "פאר־פאללען" בלע"ז...

וכמו להכעים עמד לו החתן על פתחו של האולם בליות המחותנים והשוש" ביניו ואשר כשרתו ויוצר משרתו ושתי שורות שוטרים לימינם ולשמאלם וכל באי

במקלותיהם על הארץ. כשאך נכנס ה ח ת ן לאולם — "ויהי אור" ופנסי החשמל התחילו מבהיקין כעין כוכבים ומזלות, עלה על הבמה שעמדה בעורה ישב עליה ושני המחותנים יושבים מימינו ומשמאלו.

ועמד החזן בדחילו ורחימו והקריא את "הכתובה", אחד מקרא ושנים תרגום ר' הוצפית המתורגמן שלהם לערבית ותרגום יונתן שלנו לעברית והרב שלהם נוטל ספר התנ"ך ומסרו ליד החתן וזה נושקו ג' פעמים נשבע ואומר : וזכרתי את "בריתי" אותך ואחר הוא נוטל את ספר־הזכרונות והותם את שמו הקדוש והתימת־יד כל הערים בו המזכיר האזרחי, שר המשפטים ושני הכספים.

"וכלי־זמר" מנגנים בקול : בום ! שבע־עשרה פעמים בנימטריא טו ב...

ומיד לאהר הופה וקדושי, פתח החתן את החומ"ט וקרא כנגינה לפני הקהל מפרשת היטבוע :

אתם נצבים היום כלכם ראשיכם שיכיכם, זקנים כופתיכם, את אשר ישנו פה עמנו עומך היום וביחוד את אשר אינו פה עמנו היום, אם תאבו ושמעתם והייתם ילדים טובים ובנים מקשיבים ולא תהיו פראי־אדם ותבטלו את החכרה "ידו

משלנו רודפים : כלם אחר "תרנגול־הודי" כלומר ממדינות הולנד ודייטשלנד. ומבקשים ממנו לנסע עמם להר־הזיתים בטענת "חזי אחיד עמך", והוא בהרי כטובו ב... ג ו י, ונסע עמו דוקא.

כשהגעתי למקום המעשה מצאתי ב"ה הכל מוכן ומזומן לסעודה ולהופה המחותנים היו כלם לבושים בגדי־שבת ויום־טוב, שני מיני "כלי־זמר" מנגנים, שלשה מיני משוררים בעוני־לולכים להקפות, גם השושבינין מהכים להוביל את ההתדכלה אל החופה והרב המסדר "קידושין כבר בא בליות חבריו.

והאורחים יושבים בעורה כלם מעורבבים, שם הם ויפת בצוותא הוא ממש כמו באחרית־הימים לקיים מה שנאמר : "וגר זאב עם כבש"...

פתאום נכנס השמש והכרוז בקול : "ברוך הבא המחותן ר' עבדאללה ! " נכנס ועמד "במורה" וכל הקהל עומד לפניו על רגליו, עד שראה ה"משנה־למלך" שהעסק ביש והוא אינו "מיושב" עדיין נתישב בדעתו וישב על כסאו, אחריו ישבו כלם ולסוף ישב גם המחותן...

"ברוך הבא המחותן מיצרים ! " נכנס אלנבי וישב לו לשמאל והכלי־זמר מנגנים לכבודו איזה "שמה" עד שנשמע קול : טיק ! טאק ! טיק ! טאק ! ושני השושבינין נכנסו בכנרי בוי, שש וארגמן לבושים ודופקים

מבעד למסוה (שעורים בהסתכלות)



שמעו נא, רבותי : מי שלא ראה את טקס־השבועה על הר־הזיתים לא ראה

מכבודם של ישראל. לו צייר הייתי, כמו ספר למשל, הייתי מציר תמונה זו על בד ומקיים אותה לדורות. מיטורר אינני ב"ה כמו פואירשטיין למשל, אעפ"י שגם אני "נתפש" קצת בהרוזים לפעמים — הן זוכרים אתם עוד בודאי את ה"אקדמות" שלי ? — אבל יש טחזות, תלמידים החביבים, שגם בשר־זרם פשוט כמוני מתפעל ומתרגש למראיהם, ומהזה כזה היה — טקס השבועה.

ביום שני זה, אחר הצהרים, הונחתי את כל עבודתי וברחתי ממש מישרדי, לבשתי בהפזון בגדי־מקר (באנו־ור בלע"ז) כמו שכתוב בפרוש בכתב־ההזמנה — בגדים אלה קבלתי, כמוכן, בהור גמילות־חסד — ולצתי למצא עגלה לנסע להר־הזיתים. על יד שער יפו ראיתי והנה העגלונים

מהר"הויתים עברתי לי ברחוב יפו לבקר, כדרכי את התנויות בדבר יבטול מלאכה שהכריז ר' משה קוימא ביום ההוא.

אוהב אני מאד את הרחוב ועצתי אמונה שגם סופרינו הגדולים והקטנים (וכי ישנם סופרים קטנים אצלנו?) יבקרו לפעמים יותר קרובות את הרחוב שלנו...

ובכן מצאתי ב"ה את כל הרחוב פתוח והומה כאלו לא היה כלום. הוי כ"מיז"ערוה" שצעירינו הנלהבים אוהבים להתקדר בו בשבת... לא רחוק משם סגרו שני אחים בבתי אחת ו"סימן" רע הוא להם וללקוהותיהם ויהודים...

יודתי קצת למטה וראיתי לפני חנות סגורה ומסוגרה כיריחו אך לא כרחב בשעתה.

ועל השלט מזחירות אותיות עבריות ענקיות...

נגשתו אל התמונות התלויות לראות וראיתי או לעינים שכך רואות! — דמות דיוקנו של בנות ישראל העדינות וגם סופרים ומורים עברים ואפילו פקידים ממוסדות לאמנים העובדים בפרהסיא גמורה על לא תעשה לך כל פסל וכל תבנית ה' ולא יאחזו רעד?

ואהרון אחרון חביב — שלט חדש ומכריק שנתלה ביום השני בבקר ועליו כתוב באותיות גדולות ואדומות "המספיק המיוחד לה. כ"י". ומתחת לשלט הזה דלתים גדולות וסגורות על מסגר כפול ידוקא כיום חגו

הגדול של ה. כ"י שהתיר לחנוני הזה מבני עשו לרשם את שמו על השלט לשם ריקלמה! איך כתוב שם? "אכלה ומתתה פיה (עם פירש"י) ואמרה: לא פעלתו און".. ואני צעקתי תמיד: רבותי! הגיעו ימי המשיח! חוצפא יסגי!..

זה עכשיו קבלתי הזמנה באנגלית מאת קלוב חדש שנוסד ע"י חבר צעירים בעירנו בשם C. M. H. A. לצערי לא זכיתי להיות באמריקה ולפיכך לא יכלתי לסגל לי עדיין היטב את כל הר"ת והבלע"זים האמריקנים, ואולם בתור "נייטיב" ו"פאלינטיניאן" פשוט קראתי את זה עפ"י דרכי } You Mean Here America?

כלומר: החושבים אתם כי פה אמריקה? לסוף נודע לי כי זהו פשוט: Young Men's Hebrew Association. כלומר חברת צעירים עברים, כמו שיש חברת Y. M. C. A. לצעירים נוצרים, כלומר גם עברים בעירנו...

אנב שמעתי כי באמריקה נוהגים לומר אפילו ל"ירוקים": דבר "יונייטד פטייטס" ואנו אומרים פה "לירוקים ולשהורים" שלנו: דברו עברית!

לדידי יכולים וצריכים אתם אולי ליסד גם חברת Y. W. H. A. כלומר של צעירות ויפות כמובן אבל בתנאי קדם למעשה:

ואו — "ירד בני עמכם"!

ראיתי מעשה ונזכרתי הלכה: תמול בעברי ברחוב יפו שבין ה"סולל" וגן העיר ראיתי שני "שקצים" קטנים שנפגשו על המדרגה הצרה מימין ולא רצו לותר בשום אופן איש לאחיו ופרצה תגרה חזקה ביניהם.

וחשבתי בלבי: רב"שע! מה יהיה חלילה אם יפגשו פעם על מדרגה זו סילמן ויפה או פאוירשטין וקמחי או קול יעקב וקול ירושלם, או סתם שני תישים?

מהראוי שהראיס בלדיה ידאג לדבר הזה בעוד מועד...

עז מות